

# הושקה איכנו



אל הושקה התוודעתי לראשונה ימים מעטים לאחר בואי לקבוצת "מעין" אשר ברחובות, עת קבלנו על עצמנו הקמת גדר תיל כעבודת חוץ, והושקה היה האחראי לביצוע העבודה. התרשמתי אז מאד מסבלנותו ומשלוחו הפנימי מית: בשקט לימדני כל תנועת יד, בשקט תקן לי שגיאות. בלי עצבנות, בלי חפזון, אך בדיוקנות, במסירות ובחריצות.

מקץ ימים סודרנו שנינו לגיזום בפרוס פייבסטטיין - לעבודה קילבית. 17 מיל עבור גיזום כל עץ; בעבודה חרוצה יכלנו להגיע להספק יומי של ששה עצים ולחזור בערב הביתה בשלל של כעשרה גרושים - תוספת רצינית למדי בימים ההם של אבטלה. רוב הפועלים אז לא הקפידו על סיב העבר-

דה, אלא אצו, רצו ונחפזו מעץ לעץ, בהשאירם אחריהם עבודה פגומה ולפניהם מטרה אחת ויחידה: להגדיל קמעה את הכנסתם העלובה, - כשנחיתותם האנושית והלאומית של רבים ממעבידינו משמשת אמתלא מספקת למעשה התרמית. אך לא כן הושקה: הוא טיפל בעצים ההם כאילו היו שלו או שלנו וכאילו אין בעולם פרדסנים המתנכרים לעבודה עברית, ואף לא התיר לי לנהוג אחרת. בשבילו היתה עבודה עבודה שמבצעים אותה כראוי, בין שהיא למען עצמך ובין שהיא למען אחרים, תהיה דמותם של ה"אחרים" אשר תהיה; ולא ענין אותו כלל מה עושים הרבים - הוא עשה מה שחשב לישר ולצכוון; והיתה כבר אז באמנותו לאמת הפנימי-מית שלו מיסודות אופיו וממכוונני דרכו היום-יומית.

אותן התכונות באו לידי בטוי גם שנים לאחר מכן בזמן הנזירות. מעולם לא נתפס לתי-רוציה ולאמתלאות בהם נתלו רבים מבין הנוטרים האחרים, כאילו היו נתונים לתורנים למרות האנגלים פירושה צידוק התרשלות ויחס לא רציני במלוי חובותינו. חובה היא חובה, ואי אפשר שלא למלאה ברצינות, - יהיו אלה אימוני שדה או יהיה זה צחצוח בעלים או שימון רובים, בהיה כפופים למרות ממשלת ישראל או לשלטונה של ממשלת המנדט, יהיה שם המפקד כהן או לוי או דרקפורד, יהיה העץ הנתון לספוחנו רכוש של מר פייבסטטיין או מר יעקובסון או רכושנו המשותף. אל עיטור מתיחסים בכבוד, בין שקבלנו אותו מידי מפקד ה"הגנה" או מידי נציג הוד מעלתו הנציב העליון. לקיום חובה אין מאחרים אף בדקה אחת, בין שתהיה זאת פעולת "הגנה", מיסדר נוטרים, שאיבת מים או הפעלת קטור. אין "חצי-לב", ואין ההגינות, היושר ורצינות היחס ביתנים לחלוקה.

אלה היו קווי אופיו, כפי שהצטיירו במנהגו היום-יומי, וביתנים הם לסיכום ולהגדרה ע"י אחרים, מתוך ראיתנו את האיש, אך מעולם לא בוטאו ע"י האיש עצמו, אשר כה מיעט לדבר.

בלתי-נשכח לי יום הולדתו החמישים, שבו ישב בקרב חבריו, מקובל, אהוב, עסור עטורים שהזכירו ימים עברו, כולו קורן מאושר, הוא שבדרך-כלל כה נחבא אל הכלים ושנא את ההתבלטות.

יום העבודה הרגיל, זה המתקרא בפי הרבים "האפור" - בשבילו היה העיקר ומרכז החיים, עד כי כמעט לא ידע שיימיה לחגים ומועדים וחופשות וימים טובים, ולא פעם - דחה זכויות וביכר להסאר בתוך ה"אפרוריות" של היום-יום, הכופתת את האדם - ועם זאת היא לו מקור האושר והבטחון.

רק לעתים רחוקות יצא ברצון מתוך מסגרת היום-יום, והיה זה בדרך-כלל בהזדמנויות שהזכירו לו את "הימים ההם", אותה תקופה שראה בה גולת הכותרת ומקור גאווה - תקופת המאבק, ה"הגנה" והנוטרות: היום בו ניתן "ארת ההגנה", היום בו הוענק "ארת המשמר", היום בו נטענו למושב אביחיל לחנוכת משכן הנוטרים.

וכאשר חלפו ימים כאלה, טוב ראבוהו יום-יום - על האופנוע ליד הקיסור ובמטבח. כשתכפו סימני המחלה ואמרו לו שלא לזלזל בהם ולטבות את אורח חייו, דחה פניות אלו בפסקנות לגלגנית. עד אותו יום...

הוטקה היה אחת הדמויות, שבלעדיהן קשה מאד לנו לתאר לעצמנו את מציאות קבוצתנו במסך שלשים שנות קיומה. שקט היה ועברו היה, אך גדולתו היתה בכך, סידע לעצב את חייו הוא בתוך המציאות האופפת אותו - באמן לעצמו ומסור לאלה שאתם חי.

גדעון

פני 3'3' הקיר

באנו להפרד ממך, ישעיהו,

אנו, משפחתך הגדולה, אנו ביתך אשר הקמת לך בישראל, אנו קרוביך וידידיך.

מה נאמר - ואנו עדיין המומים, כי לפתע וללא אזהרה נלקחת מאתנו. ואתה חלק בלתי נפרד מנופה של קבוצתנו מאז הימים הראשונים הראשונים.

לא רצית להפסיק עבודתך ליום אחד, לא ידעת לא חופשה ולא נופש. בתפקידך אתה מבטיח כי הכל יפעל. מיט וקיסור חיוניים הם לקיומו של מסק - ואתה המבטיח כי יהיו. כך הבטחת לנו התאורה בחדר האכל בימים בהם טרם ידענו חסמל, כך הבטחת הפעלתן של הבארות ופעולתן התקינה של דודי הקיסור. נכון היית לשרותך יומם ולילה. מי כמותך נכון לשרות הכלל? חייל על המשמר. מה פלא כי היית דמות הנוטר בחיינו. נוטר המבטיח בטחון וסדר לא מפאת אהבת הנוטרות, כי אש בתוקף הצו הפנימי שהדריך אותך כל הימים.

אתה אוהב חבריך וילדיהם-ילדיך - ואתה אוהב על כולם.

לא בשמע עוד תשובותיך הקולעות, לא בזכה עוד לראות את החיוך על פניך, לא בראה עוד אותך על משמרתך.

רק זכרונות יהיו אתנו: הוטקה מדליק את ה"לוקט", הוטקה מחלק מנות הטבק בקופסאות גפרורים קטנות, הוטקה רכוב על אופנוע בדרכו לבאר, הוטקה בליל שמירה, הוטקה ה"גאפיר", הוטקה בחג יום הולדתו החמישים.

הוטקה - אשר מילה רעה לא שמענו ממנו, אשר כאביו וסבלו נשא בשתיקה, הוטקה שלנו איננו עוד.

עקיבא

\*

ישעיהו סמיל (הוטקה בפי חבריו) נולד בברלין ביום 27.10.1915. עלה ארצה בשנת 1935 לאחר ארבע שנות לימוד באופטיקאי ובא להכשרה לרמת-דוד. בקיץ 1936 הצטרף למעין בימיה הראשונים ברחובות. מכל משפחתו נשארה רק האחות אדית באנגליה.